

Boekverslag van 'Verstand en gevoel' van Jane Austen – verschenen in 1811 Leeskring De Omslag – 27 oktober 2015

Wat wij ervan vonden:

Marné: Met plezier gelezen. Zeker ook de beschrijving van omgangsvormen en onderlinge verhoudingen in die tijd.

Janny: Heerlijk boek, niet langdradig. Mooie karakterbeschrijvingen.

Ariana: Las ook met plezier, maar het is wel langdradig. Geeft tijdsbeeld van de bovenlaag van de samenleving.

Annelies: Mooi tijdsbeeld. Soort 'Goede tijden slechte tijden, maar dan vertraagd. Elinor wordt mooi getekend: 'ze is scherpzinnig en heeft karakter.

Gerda: Leuk boek. Goed tijdsbeeld. Tempo is lager dan in andere boeken.

Paulien: Heerlijk boek, heeft het al meer malen gelezen.

Nelleke: Met plezier en interesse gelezen. Joop ter Heul-achtig verhaal

Wil: Prettig om te lezen. Plechtig taalgebruik. Het is wel saai, maar toch word je het verhaal ingezogen.

Thea: Saai boek, maar de karakters, gevoel en verstand, zijn goed beschreven.

Joke: Las te snel bij 1^e lezing, ging boek en schrijfster bij 2^e lezing zeker waarderen. In de tijd gezien was het ongetwijfeld vooruitstrevend. Ook humoristisch.

Over de auteur:

De familie van Jane Austen (Steventon, 1775 – Winchester 1817) behoorde tot de lagere Engelse adel. Ze kreeg voornamelijk onderwijs van haar vader, die predikant was, en haar oudere broers. Ook las ze veel. Tussen haar 25^e en 35^e (1800 – 1810) schreef ze niet. Dit wordt o.a. toegeschreven aan de verhuizing van het gezin Austen naar Bath. Opnieuw in New Hampshire werkte ze weer aan haar romans. Ze experimenteerde met verschillende literaire vormen zoals ook de briefroman (in Nederland: Wolff en Deken: Sara Burgerhart). Austen schreef en herschreef haar grote romans: Sense and Sensibility (1811, maar al in 1^e versie in 1795), Pride and Prejudice (1813), Mansfield Park (1814) en Emma (1816). Northanger Abbey (hoofdpersoon: Catherine Morland) en Persuasion werden postuum gepubliceerd in 1818. Austen overleed in 1817 na een slepende ziekte. Haar laatste – onvoltooide - roman kreeg de titel Sanditon.

Het werk van Austen kan gezien worden als een kritische reactie op de sentimentele romans, het populaire genre in de 18^e eeuw en sluit aan bij de overgang naar het 19^e eeuwse realisme. Zij laat zien hoe middle-class vrouwen in die tijd afhankelijk waren van een huwelijk als garantie voor sociale status en economische veiligheid. Austen koos er voor om anoniem te publiceren. Mede daardoor kreeg ze weinig aandacht en slechts enkele positieve kritieken (o.a. van Sir Walter Scott). Pas in het midden van de 20^e eeuw werd zij gezien als een belangrijke romanschrijfster. Haar werk ging deel uitmaken van de westerse literaire canon. Haar boeken zijn in veel talen vertaald, verfilmd en voor televisie bewerkt.

Verder is over haar leven niet veel bekend. Zij schreef en ontving vele brieven, maar door toedoen van haar familie - m.n. haar zuster Cassandra - bleef maar een klein deel bewaard. Toch zijn er wel films over haar leven gemaakt. Voor liefhebbers van haar werk ontstond in Chawton bij Alton in Hampshire het Jane Austen's House Museum, beheerd door de Jane Austen Memorial Trust.

Inhoud 'Verstand en gevoel'

Omdat John Dashwood, zoon uit het 1^e huwelijk, landgoed Norland heeft geërfd, moet Mrs. Dashwood na het overlijden van haar echtgenoot met haar drie dochters verhuizen. Centraal in het verhaal staan haar oudste dochter Elinor – rustig en verstandig, maar ook iemand met veel gevoel voor anderen – en de vier jaar jongere Marianne – een en al gevoel, impulsief en zich nergens voor schamend. Ondanks John's belofte aan zijn vader goed voor het viertal te zorgen, voorziet hij hen – vooral ook door toedoen van zijn vrouw Fanny - ternauwernood van financiële middelen. Tijdelijk wonen ze nog samen op Norland en in die periode logeert ook Fanny's broer Edward Ferrars daar. Elinor en Edward raken erg op elkaar gesteld tot ergernis van Fanny, die dit duidelijk maakt aan Mrs. Dashwood. Dit is de reden dat de laatste ingaat op het aanbod van een verre neef Sir John Middleton, die haar Barton Cottage op zijn

landgoed aanbiedt. Het huis is ver van hun geliefde Norland en veel kleiner, maar dapper schikken de dames Dashwood zich in hun nieuwe omstandigheden. Ze zetten hun leven voort: Elinor tekent, Marianne maakt muziek. Ze maken flinke wandelingen en worden regelmatig door Sir John en Lady Middleton uitgenodigd. Het lijkt er op dat dit echtpaar niet zonder het gezelschap van anderen kan leven. Sir John en zijn schoonmoeder Mrs. Jennings plagen Elinor en Marianne graag o.a. met mogelijke vermoede liefdes. Bij de Middletons ontmoeten ze ook de wat oudere Colonel Brandon, die al snel verliefd is op Marianne, die hem echter veel te oud vindt. Wanneer Marianne tijdens een wandeling haar enkel verstuikt, draagt de charmante Mr. Willoughby haar naar huis. Marianne is meteen verliefd en haar liefde lijkt beantwoord te worden. De twee brengen veel tijd met elkaar door en iedereen is er al gauw van overtuigd dat de twee verloofd zijn, ook al vertrekt Willoughby plotseling.

Na een tijd logeert ook Edward Ferrars bij de Dashwoods, maar nu gedraagt hij zich tegenover Elinor terughoudend en is somber. Wanneer Lucy Steele en haar zus bij de Middletons logeren, neemt de eerste Elinor in vertrouwen. Edward is al 4 jaar in het geheim met haar verloofd. Het raakt Elinor diep, maar al snel begrijpt ze dat het een jeugdige dwaling was van haar geliefde, die te serieus is om zijn belofte te breken. In werkelijkheid houdt hij nu van haar en dit verklaart zijn gedrag. In tegenstelling tot Marianne laat ze niemand iets van haar verdriet merken. Wanneer Elinor en Marianne in Londen bij Mrs. Jennings logeren, hoopt Marianne op een weerzien met Willoughby. Zij schrijft brieven die onbeantwoord blijven. Wanneer Willoughby bij een ontmoeting zeer koel reageert en niet veel later blijkt dat hij gaat trouwen met de rijke Miss Grey, is Marianne wanhopig. Haar ongeluk is voor iedereen zichtbaar, zeker ook voor Colonel Brandon die zijn liefde en bezorgdheid duidelijk maakt aan Elinor. Hierbij vertelt hij ook dat Willoughby Miss Williams, dochter van Brandons eerste liefde, zwanger heeft gemaakt en vervolgens weigert om met haar te trouwen.

Wanneer de verloving van Edward en Lucy bekend wordt, onterft Mrs Ferrars Edward en geeft het vermogen aan haar jongste en favoriete zoon Robert. Elinor en Marianne logeren op de terugweg naar huis bij de jongste dochter van Mrs Jennings. Daar wordt Marianne ernstig ziek. Willoughby verblijft in de omgeving en wanneer hij van de ziekte hoort, komt hij zo snel mogelijk. Hij probeert zijn verleden aan Elinor uit te leggen. Zij kan nu in elk geval aan haar zus vertellen dat Willoughby's liefde echt was. Intussen heeft Colonel Brandon Mrs Dashwood opgehaald en haar onderweg verteld van zijn liefde voor Marianne. Hij realiseert zich dat hij geduld moet hebben. Weer terug in Barton Cottage komt al gauw het bericht dat Mr. Ferrars getrouwd is met Lucy Steele. Elinor probeert zich erbij neer te leggen dat zij en Edward nooit samen zullen zijn. Kort daarna komt Edward op bezoek en wordt duidelijk dat niet hij maar zijn broer Robert met Lucy is getrouwd. Toen hij onterfd was had Edward Lucy aangeboden om de verloving te verbreken maar zij weigerde. Robert zocht contact met Lucy om haar over te halen de relatie met Edward te verbreken zodat deze met een rijke vrouw kon trouwen. Tijdens de volgende ontmoetingen groeide er blijkbaar iets tussen de twee en koos Lucy voor erfgenaam Robert.

Edward verklaart Elinor nu zijn liefde en al gauw volgt een huwelijk. Marianne ontdekt dat ze steeds meer waardering krijgt voor Colonel Brandon en na enige tijd trouwen ook zij.

En verder:

- We vroegen ons af hoe de dochters Dashwood onderwijs kregen. In het boek komt alleen het onderwijs aan zonen aan de orde. Edward was blijkbaar in huis bij een leraar (daar ontmoette hij Lucy) en studeert ook in Oxford. Robert volgde onderwijs op een school. Mogelijk kregen de dochters Dashwood net als Jane Austen onderwijs van hun vader. Ook had Jane's vader die predikant was een flinke bibliotheek.
- Eerst had deze roman de titel 'Elinor en Marianne'. De uiteindelijke titel 'Sense and Sensibility' sluit aan bij de titel 'Pride and Prejudice'.

Joke